

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 8 kwietnia 2021 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych - I Oddział w Ł. stwierdził, że M. P. jest dłużnikiem organu rentowego z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne; zadłużenie wraz z należnymi odsetkami za zwłokę naliczonymi na dzień wydania decyzji wynosi łącznie 1834,44 złotych, w tym:

1. z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne w ramach zakresów numerów deklaracji 40-49 za okres od lutego 2019 roku do sierpnia 2020 roku w kwocie: 1660,91 zł; odsetek za zwłokę: 161,00 zł
2. z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne w ramach zakresów numerów deklaracji 40-49 za okres sierpień 2020 roku w kwocie: 12,53 zł; odsetek za zwłokę: 0,00 zł

(decyzja – k. 2 w aktach ZUS)

M. P. odwołał się od powyższej decyzji, wnosząc o jej uchylenie w całości. W uzasadnieniu ubezpieczony podniósł, że według platformy usług elektronicznych nie jest dłużnikiem z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenie zdrowotne i ubezpieczenie społeczne. (odwołanie – k. 3)

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie i zasądzenie od M. P. kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, podtrzymując argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji. W uzasadnieniu wskazał, że ubezpieczony po wydaniu zaskarżonej decyzji złożył ponownie dokumenty korygujące, a po ich złożeniu na jego koncie na dzień 11 maja 2021 roku system ustalił nadpłatę na:

- FUS za okres: od 05/2019 r., 07/2019 r., 01/2021 r. w kwocie 95,53 zł;

- FUZ za okres: od 07/2019 r. – 08/2019 r., 02/2020 r., 07/2020 r., 11/2020 r., 01/2021 r., 03.2021 r., 04/2021 r. w kwocie 1235,15 zł.

Organ rentowy podniósł także, że złożenie korekt było niezgodne z zaskarżoną decyzją i w związku z tym brak było podstaw prawnych do ich złożenia. Okoliczność, że system przyjął poprawnie technicznie złożone korekty i rozliczył konto płatnika nie daje podstaw do stwierdzenia, iż korekty te są prawidłowe, a co za tym idzie, że płatnik nie posiada zadłużenia wobec organu rentowego.

(odpowiedź na odwołanie – k. 4-4 verte)

Na rozprawie w dniu 25 października 2022 roku wnioskodawca poparł odwołanie, zaś pełnomocnik ZUS wniósł o jego oddalenie i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. (końcowe stanowiska stron – rozprawa z dnia 25 października 2022 roku e-protokół (...):13:22-00:13:27 – płyta CD – k. 112)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

M. P. podlega ubezpieczeniom społecznym jako duchowny od dnia 1 września 2009 roku. (okoliczność bezsporna, a ponadto raport rozliczenia zobowiązań w (...) k. 11-23, k. 22-32 w aktach ZUS)

W spornym okresie wnioskodawca zatrudniony był także w I LO i z tego tytułu otrzymywał wynagrodzenie. (okoliczność bezsporna)

W okresie tym wykazywał podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia w kwocie wyższej niż obowiązująca go najniższa podstawa wymiaru składek. Wobec braku złożenia korekt w tym zakresie, ZUS z urzędu skorygował dokumenty zgłoszeniowe i rozliczeniowe wnioskodawcy z tytułu zgłoszenia jako duchownego, korygując w ten sposób złożone dokumenty ZUS DRA, na deklaracje z identyfikatorem „1” i „40”. O tym fakcie ubezpieczony został poinformowany pismem z dnia 5 października 2020 roku wysłanym listem zwykłym. (lista wpłat – k. 1-21, pismo z

dn. 02.02.2021 r. – k. 7-7 verte, raport rozliczenia zobowiązań w (...) k. 11-23, k. 22-32 w aktach ZUS, deklaracje rozliczeniowe załączone do sprawy)

Wnioskodawca składał comiesięczne deklaracje ZUS DRA. (okoliczność bezsporna)

Po wydaniu zaskarżonej decyzji wnioskodawca złożył ponownie dokumenty korygujące, a po ich złożeniu na jego koncie na dzień 11 maja 2021 roku system ustalił nadpłatę na:

- FUS za okres: od 05/2019 r., 07/2019 r., 01/2021 r. w kwocie 95,53 zł;

- FUZ za okres: od 07/2019 r. – 08/2019 r., 02/2020 r., 07/2020 r., 11/2020 r., 01/2021 r., 03.2021 r., 04/2021 r. w kwocie 1235,15 zł.

(raport rozliczenia zobowiązań w (...) k. 11-23, k. 22-32, w aktach ZUS)

M. P. składał jedynie jako korekty deklaracje rozliczeniowe z numerem identyfikatora „41” do deklaracji sporządzonych z urzędu przez ZUS „40”. (pismo ZUS – k. 105-105 verte)

Wobec niezgodności w deklaracjach wnioskodawcy i braku jego korekt ZUS z urzędu wygenerował korekty deklaracji. (niesporne)

Przyjmując za podstawę powyższe ustalenia oraz fakt, że zadeklarowane kwoty w deklaracjach wnioskodawcy dotyczą zarówno deklaracji z kodem 1/02 jak i z kodem 41/02 wysokość podstawy do obliczeń i wysokość należnych składek powinna być zgodna z pierwotnymi deklaracjami złożonymi przez wnioskodawcę. Zadeklarowane kwoty, jako podstawa wymiaru składek zgodnie z przepisami nie podlegają korekcie dotyczącej wstecznych okresów. Tym samym muszą one stanowić nadal podstawę do dalszych obliczeń przy wyliczaniu korekty deklaracji.

		ZUS RCA					
	płaca minimalna	podstawa wymiaru składek praca	różnica w stosunku do pł minimalnej	zadeklarowana podstawa wymiaru składek	deklaracja 1-39	deklaracja 40-49	suma
lut-19	2 250,00	1 801,85	448,15	928,12	448,15	479,97	928,12
kwi-19	2 250,00	1 720,06	529,94	985,34	529,94	455,40	985,34
maj-19	2 250,00	1 720,06	529,94	985,34	529,94	455,40	985,34
cze-19	2 250,00	1 720,06	529,94	985,34	529,94	455,40	985,34
lip-19	2 250,00	1 720,06	529,94	985,34	529,94	455,40	985,34

sie-19	2 250,00	1 720,06	529,94	985,34	529,94	455,40	985,34
kwi-20	2 600,00	2 393,07	206,93	825,87	206,93	618,94	825,87
maj-20	2 600,00	2 479,73	120,27	764,82	120,27	644,55	764,82
cze-20	2 600,00	2 323,09	276,91	874,82	276,91	597,91	874,82
lip-20	2 600,00	2 262,36	337,64	917,52	337,64	579,88	917,52
sie-20	2 600,00	2 262,36	337,64	1 009,02	337,64	671,38	1 009,02

Ustalenia prawidłowej podstawy naliczenia składek na ubezpieczenia z tytułu pracy i z tytułu duchowieństwa.

Po ustaleniu podstawy obliczenie prawidłowej wysokości składek jest następujące:

	składki osoby duchownej					
	zadeklarowana podstawa wymiaru składek	deklaracja 1-39	emerytalne	rentowe	chorob wypadkowe	zdrowotne
wskaźnik			3,90%	1,60%	0,33%	9,00%
lut-19	928,12	448,15	17,50	7,17	1,50	40,33
kwi-19	985,34	529,94	20,69	8,48	1,77	47,69
maj-19	985,34	529,94	20,69	8,48	1,77	47,69
cze-19	985,34	529,94	20,69	8,48	1,77	47,69
lip-19	985,34	529,94	20,69	8,48	1,77	47,69
sie-19	985,34	529,94	20,69	8,48	1,77	47,69

ccc	825,87	206,93	8,08	3,31	0,69	18,62
maj-20	764,82	120,27	4,70	1,92	0,40	10,82
cze-20	874,82	276,91	10,81	4,43	0,92	24,92
lip-20	917,52	337,64	13,18	5,40	1,13	30,39
sie-20	1 009,02	337,64	13,18	5,40	1,13	30,39

	składki z tytułu zatrudnienia					
	zadeklarowana podstawa wymiaru składek	deklaracja 40-49	emerytalne	rentowe	chorob wypadkowe	zdrowotne
wskaźnik			19,52%	8,00%	1,67%	9,00%
lut-19	928,12	479,97	93,69	38,40	8,02	43,20
kwi-19	985,34	455,40	88,89	36,43	7,61	40,99
maj-19	985,34	455,40	88,89	36,43	7,61	40,99
cze-19	985,34	455,40	88,89	36,43	7,61	40,99
lip-19	985,34	455,40	88,89	36,43	7,61	40,99
sie-19	985,34	455,40	88,89	36,43	7,61	40,99
kwi-20	825,87	618,94	120,82	49,52	10,34	55,70
maj-20	764,82	644,55	125,82	51,56	10,76	58,01

cze-20	874,82	597,91	116,71	47,83	9,99	53,81
lip-20	917,52	579,88	113,19	46,39	9,68	52,19
sie-20	1 009,02	671,38	131,05	53,71	11,21	60,42

Zobowiązania uwzględnione przez ZUS w deklaracjach sporządzonych z urzędu są prawidłowo rozliczone.

(pisemna podstawowa opinia biegłego z zakresu ekonomiki przedsiębiorstw, zatrudnienia i płac – k. 50-58, pisemna uzupełniająca opinia biegłego z zakresu księgowości – k.77-80)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach sądowych, jak i aktach ZUS oraz na podstawie opinii biegłego sądowego z zakresu księgowości.

Z uwagi na to, że odwołujący kwestionował prawidłowość dokonanego przez organ rentowy wyliczenia zadłużenia, Sąd Okręgowy dopuścił dowód z opinii wskazanego biegłego celem wykonania prawidłowego rozliczenia wnioskodawcy za okres od lutego 2019 roku do sierpnia 2020 roku. Biegły wskazał, że wobec niezgodności w deklaracjach wnioskodawcy i braku jego korekt działanie ZUS w zakresie wygenerowania korekt deklaracji z urzędu należało uznać za prawidłowe.

Sąd oceniając zgromadzony materiał dowodowy, w pełni uznał wartość dowodową opinii powołanego w sprawie biegłego. W ocenie Sądu złożona do sprawy opinia nie zawiera żadnych braków i wyjaśnia wszystkie okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia sprawy. Opinia biegłego została sporządzona zgodnie z wymaganiami fachowości i niezbędną wiedzą w zakresie stanowiącym jej przedmiot, a wynikające z niej wnioski są logiczne i prawidłowo uzasadnione.

W szczególności Sąd podzielił wnioski i wyliczenia biegłego w zakresie ustalenia zadłużenia odwołującego na dzień wydania zaskarżonej decyzji. W konkluzji biegły potwierdził prawidłowość ustaleń ZUS. Zdaniem Sądu obliczenia biegłego nie budziły wątpliwości. Były precyzyjne i prawidłowe.

Podkreślić należy także, że dowód z opinii biegłego ma szczególny charakter, korzysta się z niego w wypadkach wymagających wiadomości specjalnych. Do dowodów tych nie mogą więc mieć zastosowania wszystkie zasady o prowadzeniu dowodów, a w szczególności art. 217 § 1 k.p.c. W konsekwencji nie można przyjąć, że Sąd obowiązany jest dopuścić dowód z kolejnych biegłych w każdym wypadku, gdy złożona opinia jest niekorzystna dla strony. Sąd ma obowiązek dopuszczenia dowodu z opinii kolejnych biegłych lub z opinii instytutu, jedynie wtedy, gdy zachodzi tego potrzeba, a więc wówczas, gdy opinia złożona już do sprawy zawiera istotne braki, względnie też nie wyjaśnia istotnych okoliczności (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 1974 roku II CR 817/73, niepubl.).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie jako bezzasadne podlegało oddaleniu.

Należy wstępnie podkreślić, że w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych przedmiot rozpoznania sprawy sądowej wyznacza decyzja organu rentowego, od której wniesiono odwołanie (art. 477⁹ k.p.c., art. 477¹⁴ k.p.c.).

W niniejszej sprawie przedmiotem sporu jest zadłużenie ubezpieczonego z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne.

Bezspornym jest, że M. P. podlega ubezpieczeniom społecznym jako duchowny od dnia 1 września 2009 roku, zaś organ rentowy zaskarżoną decyzją ustalił ubezpieczonemu zadłużenie z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne w ramach zakresów numerów deklaracji 40-49 za okres od lutego 2019 roku do sierpnia

2020 roku wynoszące 1660,91 zł plus odsetki za zwłokę w kwocie 161,00 zł oraz z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne w ramach zakresów numerów deklaracji 40-49 za okres sierpień 2020 roku wynoszące 12,53 zł.

Zdaniem Sądu, w świetle całokształtu zebranego w sprawie materiału dowodowego, działanie organu rentowego znajduje oparcie w obowiązujących przepisach, a zaskarżona decyzja jest prawidłowa.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 10 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2022 r., poz.1009), w brzmieniu obowiązującym w okresie, którego dotyczy zaskarżona decyzja, obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są duchownymi - od dnia przyjęcia do stanu duchownego do dnia wystąpienia z tego stanu, a w przypadku alumnów seminariów duchownych, nowicjuszków, postulantów i juniorystów – od dnia ukończenia 25 lat (art. 13 pkt 10).

Zgodnie z art. 46 ust. 1 cytowanej ustawy płatnik składek jest obowiązany według zasad wynikających z przepisów ustawy obliczać, potrącać z dochodów ubezpieczonych, rozliczać oraz opłacać należne składki za każdy miesiąc kalendarzowy.

W przepisie art. 47 ust. 1 cytowanej ustawy w brzmieniu obowiązującym w dniu wydania zaskarżonej decyzji postanowiono zaś, że płatnik składek przesyła w tym samym terminie deklarację rozliczeniową, imienne raporty miesięczne oraz opłaca składki za dany miesiąc, z zastrzeżeniem ust. 1a, 2a i 2b, nie później niż:

- 1) do 10 dnia następnego miesiąca - dla osób fizycznych opłacających składkę wyłącznie za siebie;
- 2) do 5 dnia następnego miesiąca - dla jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych;
- 3) do 15 dnia następnego miesiąca - dla pozostałych płatników.

Zgodnie z treścią art. 17 w związku z art. 46 ustawy, płatnik składek obowiązany jest według zasad wynikających z przepisów niniejszej ustawy obliczać, potrącać z dochodów ubezpieczonych, rozliczać oraz opłacać należne składki za każdy miesiąc kalendarzowy. Rozliczenie składek oraz wypłaconych przez płatnika w tym samym miesiącu świadczeń następuje w deklaracji rozliczeniowej ZUS DRA.

W myśl zaś art. 32 ustawy do składek na Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, Fundusz Emerytur Pomostowych oraz na ubezpieczenie zdrowotne w zakresie: ich poboru, egzekucji, wymierzania odsetek za zwłokę i dodatkowej opłaty, przepisów karnych, dokonywania zabezpieczeń na wszystkich nieruchomościach, ruchomościach i prawach zbywalnych dłużnika oraz stosowania ulg i umorzeń stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące składek na ubezpieczenia społeczne.

Natomiast w przypadku niewywiązania się przez płatnika składek ze swojego obowiązku, organ rentowy ma prawo do samodzielnego wydania stosownej decyzji ustalającej wysokość zaległych składek i wezwać do ich opłacenia a następnie do ściągnięcia ich w drodze egzekucji.

Podstawę prawną stanowi tu przepis art. 83 ust 1 ustawy, zgodnie z którym ZUS wydaje decyzje w zakresie indywidualnych spraw dotyczących w szczególności:

- 1) zgłaszania do ubezpieczeń społecznych;
- 2) przebiegu ubezpieczeń;
- 3) ustalania wymiaru składek i ich poboru, a także umarzania należności z tytułu składek;
- 3a) ustalania wymiaru składek na Fundusz Emerytur Pomostowych i ich poboru, a także umarzania należności z tytułu tych składek;
- 4) ustalania uprawnień do świadczeń z ubezpieczeń społecznych

5) wymiaru świadczeń z ubezpieczeń społecznych.

W myśl brzmienia art. 23 ust 1 ustawy, od nieopłaconych w terminie składek należne są od płatnika składek odsetki za zwłokę, na zasadach i w wysokości określonych w ustawie dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa .

Zgodnie z treścią art. 9 ust 1 i 1 a ustawy osoby spełniające warunki do objęcia ubezpieczeniem społecznym z tytułu stosunku pracy i z tytułu stanu duchownego podlegają ubezpieczeniu z tytułu stosunku pracy, jeżeli jednak podstawa wymiaru składki z tytułu stosunku pracy w przeliczeniu na okres miesiąca jest niższa od minimalnego wynagrodzenia, podlegają ubezpieczeniu społecznemu z innych tytułów, co do duchownych z zastrzeżeniem art. 16 ust 10 a.

Jeżeli duchowny uzyskuje przychód z umowy o pracę, która jest podstawą wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, która jest niższa od minimalnego wynagrodzenia za pracę to obowiązkowo podlega również ubezpieczeniom społecznym z tytułu bycia osobą duchowną.

W takim przypadku, gdy dodatkowym tytułem jest umowa o pracę, to podstawę wymiaru składek z tytułu duchowieństwa stanowi różnica pomiędzy minimalnym wynagrodzeniem za pracę a kwotą przychodu, która stanowi podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe ze stosunku pracy.

Podstawę wymiaru składek dla duchownych, o których mowa w art. 9 ust. 1a, stanowi różnica pomiędzy kwotą najniższego wynagrodzenia, a kwotą przychodu ze stosunku pracy (pismo Sekretarza S. w Ministerstwie Pracy i Polityki Socjalnej E. L. do Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych L. G. z dnia 7 lutego 2000 r., znak: U. 520-55/200).

W przypadku duchownych zatem, zgodnie z art. 18 ust. 4c w zw. z art. 9 ust. 1a ustawy systemowej, możliwa jest sytuacja podlegania obowiązkowi ubezpieczenia także ze stosunku pracy, członkostwa w spółdzielni czy stosunku służby, co w praktyce oznacza obniżenie podstawy wymiaru składek do różnicy pomiędzy kwotą minimalnego wynagrodzenia a kwotą podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z tytułu stosunku pracy, członkostwa w spółdzielni lub służby. Na wniosek duchownego możliwe jest jednak podwyższenie powyżej opisanej podstawy wymiaru składek, ale w takim przypadku składki od podstawy wymiaru przewyższającej kwotę minimalnego wynagrodzenia za pracę finansują duchowni, instytucje diecezjalne lub zakonne.

Kwestią sporną w niniejszej sprawie była możliwość skutecznego dokonania korekty wskazanej, w imieniu odwołującego w deklaracji ZUS kwoty podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne za okres od lutego 2019 roku do sierpnia 2020 roku oraz na ubezpieczenie zdrowotne za sierpień 2020 roku, w obliczu brzmienia art. 18 ust. 8a ustawy systemowej, który *expressis verbis* wskazuje na niemożliwość dokonania korekty zadeklarowanej przez ubezpieczonego kwoty wyższej niż obowiązująca go najniższa podstawa wymiaru składek.

Powołany przepis stanowi bowiem, że w przypadku gdy podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe stanowi zadeklarowana kwota, zadeklarowanie przez ubezpieczonego kwoty wyższej niż obowiązująca go najniższa podstawa wymiaru składek oznacza rezygnację z ustalenia podstawy wymiaru składek w kwocie najniższej i nie podlega korekcie przez ubezpieczonego za miesiąc, w którym zadeklarował wyższą kwotę podstawy wymiaru składek.

Zgodnie z art. 41 ust. 7a płatnik składek jest zobowiązany złożyć imienny raport miesięczny korygujący, o którym mowa w ust. 6, w terminie 7 dni od stwierdzenia nieprawidłowości we własnym zakresie lub otrzymania zawiadomienia o stwierdzeniu nieprawidłowości przez Zakład, z zastrzeżeniem ust. 7b, zgodnie z którym z kolei - jeżeli konieczność korekty danych podanych w imiennym raporcie miesięcznym jest wynikiem stwierdzenia nieprawidłowości przez Zakład w drodze:

1) decyzji - imienny raport miesięczny korygujący powinien być złożony nie później niż w terminie 7 dni od uprawomocnienia się decyzji;

2) kontroli - imienny raport miesięczny korygujący powinien być złożony nie później niż w terminie 30 dni od dnia otrzymania protokołu kontroli.

Powstaje zatem pytanie o relację wskazanych wyżej przepisów art. 41 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych do przepisu art. 18 ust. 8a tej ustawy.

W ocenie Sądu rozpoznającego przedmiotową sprawę przepis art. 18a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych wprowadza domniemanie ustawowe, polegające na fikcji prawnej rezygnacji przez ubezpieczonego z niższej podstawy wymiaru składek, na rzecz wyższej podstawy, w sytuacji zadeklarowania kwoty wyższej niż obowiązująca ubezpieczonego najniższa podstawa wymiaru. Dodatkowo ustawodawca wraz z tym domniemaniem powiązał wykluczenie możliwości dokonania korekty za miesiąc, w którym zadeklarowano wyższą podstawę wymiaru składek. Czyli skutkiem prawnym przyjętego domniemania, jest niedopuszczalność korekty zadeklarowanej wyższej podstawy wymiaru składek w oparciu o przepisy formalne. Zatem wskazana norma prawna wprost definiuje konsekwencje, które sąd ma wyprowadzić z ustalonych okoliczności faktycznych. Ustawodawca nie dokonał zastrzeżenia niewzruszalności domniemania, zatem płatnik może wykazać okoliczność przeciwną i tym samym obalić domniemanie. Oznacza to obowiązek płatnika udowodnienia, że rzeczywiście nie miał woli rezygnacji z ustalenia podstawy wymiaru składek w kwocie najniższej na rzecz wyższej podstawy, mimo że zadeklarował kwotę wyższą niż obowiązująca go najniższa podstawa wymiaru. (podobnie SA w Szczecinie w wyroku z dnia 19.05.2022 r., III AUa 413/21, opubl. L.)

Analiza stanu faktycznego niniejszej sprawy prowadzi do wniosku, że ubezpieczony zadaniu temu nie sprostał. Zgodnie z art. 6 k.c. to na nim spoczywał ciężar dowodowy w niniejszej sprawie. Oparcie polskiej procedury cywilnej na zasadzie kontradiktoryjności jedynie w wyjątkowych przypadkach dozwala Sądowi na podjęcie czynności mających na celu pobudzenie inicjatywy stron, a zasadą w tym zakresie jest samodzielne dążenie uczestników postępowania do wykazania prawdziwości podnoszonych twierdzeń. Jeżeli twierdzenie istotne dla rozstrzygnięcia nie zostanie udowodnione, to o merytorycznym rozstrzygnięciu sprawy decyduje rozkład ciężaru dowodu. Zatem strona, na której spoczywa ciężar dowodu, ponosi ryzyko ujemnych skutków niedopełnienia swoich obowiązków w tym zakresie. Sąd Okręgowy uznał również, zgodnie z poglądem wyrażonym przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 17 grudnia 1996 roku, iż nie jest zarówno zobowiązany, jak i uprawniony do przeprowadzenia dochodzenia w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie ani też do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 232 k.p.c.). Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne (patrz wyrok SN z dnia 17 grudnia 1996 roku, I CKU 45/96, OSNC 1997/6-7/76).

Postępowanie dowodowe przeprowadzone w przedmiotowej sprawie wykazało, że odwołujący w dniu wydania zaskarżonej decyzji tj. 8 kwietnia 2021 r. był dłużnikiem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w zakresie niezapłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne z tytułu bycia osobą duchowną.

W toku niniejszego postępowania Sąd przeprowadził dowód z opinii biegłego z zakresu księgowości, do którego zadań należało wykonanie prawidłowego rozliczenia w zakresie zadłużenia odwołującego się z tytułu nieopłaconych składek na dzień wydania zaskarżonej decyzji. Powyższa opinia potwierdziła prawidłowość korekt sporządzonych przez ZUS przy uwzględnieniu okoliczności, iż zadeklarowane kwoty jako podstawa wymiaru składek zgodnie z obowiązującymi przepisami nie podlegają korekcie za wsteczne okresy. Stąd też zadeklarowane przez ubezpieczonego kwoty w dalszym ciągu stanowiły podstawę do dokonanych przez biegłego obliczeń przy wyliczaniu korekty deklaracji.

Istotą sporu stron jest kwestia dopuszczalności złożenia korekty w zakresie podstawy do naliczania składek przy składaniu korekty za wsteczne okresy. Zgodnie z przepisami złożenie korekty w tym zakresie jest niedopuszczalne.

Wnioskodawca jednak wychodzi z założenia, że skoro z urzędu ZUS mógł sporządzić korekty to i on ma prawo do złożenia korekt również w zakresie zadeklarowanej we wcześniejszych pierwotnych deklaracjach podstawy do naliczania składek.

Stanowisko takie jest sprzeczne z powołanymi przepisami.

Przyczynę, dlaczego w pierwotnej wersji deklaracji (...) 01 zadeklarowana podstawa wymiaru składek jest przyjęta w wysokości wyższej niż obowiązują przepisy dla osób duchownych jest w stanie wyjaśnić tylko wystawca deklaracji (wnioskodawca). Przyjęcie kwot wyższych niż minimalne w żadnym wypadku nie stanowi naruszenia przepisów. Wystawca deklaracji jest ograniczony tylko minimalną wysokością podstawy i sam decyduje, jaka jej wartość wpisuje. Przepisy nie dopuszczają możliwości dokonywania korekty za okresy wsteczne.

Zadłużenie wraz z należnymi odsetkami za zwłokę naliczonymi na dzień wydania decyzji wynosiło łącznie 1834,44 złotych, w tym: z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne w ramach zakresów numerów deklaracji 40-49 za okres od lutego 2019 roku do sierpnia 2020 roku wynosiło 1660,91 zł plus odsetki za zwłokę: 161,00 zł oraz z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne w ramach zakresów numerów deklaracji 40-49 za okres sierpień 2020 roku w kwocie wyniosło 12,53 zł. Tym samym opinia powołanego w sprawie biegłego potwierdziła prawidłowość ustaleń ZUS.

W niniejszej sprawie wnioskodawca wywodził, że skoro organ rentowy był uprawniony do skorygowania z urzędu dokumentów rozliczeniowych ZUS DRA, to również jemu przysługiwało prawo do złożenia korekt, także w zakresie zadeklarowanej we wcześniejszych pierwotnych deklaracjach podstawy do naliczania składek. Z tego rodzaju zapatrywaniem nie sposób się jednak zgodzić.

Nadto - w oparciu o wskazaną opinię biegłego należy wskazać, że zadeklarowane kwoty jako podstawa wymiaru składek zgodnie z przepisami, w tym ustawą systemową nie podlegają korekcie dotyczącej wstecznych okresów. Sąd uwzględnił obliczenia biegłego, które były precyzyjne, prawidłowe i oparte na dokumentacji rozliczeniowej odwołującego w spornym okresie.

Podnieść należy, że brak jest podstaw do zakwestionowania wniosków wynikających z opinii biegłego. Zgodnie z treścią art. 278 § 1 k.p.c. dopuszczenie dowodu z opinii biegłego następuje w wypadkach gdy dla rozstrzygnięcia sprawy wymagane są wiadomości „specjalne”. W ramach przyznanej swobody w ocenie dowodów – art. 233 k.p.c., Sąd I instancji powinien zbadać wiarygodność i moc dowodu z opinii biegłego sądowego dokonując oceny tego dowodu według własnego przekonania i na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. (wyrok SN z 30.10.2003, IV CK 138/02 L.).

Wnioski biegłego księgowego do istniejącego zadłużenia wnioskodawcy z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne były kategoryczne i jednoznaczne oraz nie budziły zastrzeżeń w zakresie sposobu rozliczenia konta ubezpieczonego. Biegły przekonująco wyjaśnił, że kwestia niedopuszczalności korygowania deklaracji za wsteczne okresy w zakresie zadeklarowanej podstawy wymiaru składek ponad kwotę minimalną została uregulowana w ustawie, z kolei prawo do sporządzania z urzędu poprawionych deklaracji zostało przewidziane w akcie prawnym niższego rzędu tj. Rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 20 grudnia 2018 r. w sprawie określenia wzorów zgłoszeń do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego, imiennych raportów miesięcznych i imiennych raportów miesięcznych korygujących, zgłoszeń płatnika składek, deklaracji rozliczeniowych i deklaracji rozliczeniowych korygujących, zgłoszeń danych o pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, raportów informacyjnych, oświadczeń o zamiarze przekazania raportów informacyjnych oraz innych dokumentów (Dz. U. z 2018 r. poz. 2495), Rozporządzeniu Rady Ministrów z 30 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu postępowania w sprawach rozliczania składek, wypłaconych zasiłków z ubezpieczeń chorobowego i wypadkowego, zasiłków rodzinnych, pielęgnacyjnych i wychowawczych oraz kolejności zaliczania wpłat składek na poszczególne fundusze (Dz.U. z 1998 r. nr 165, poz. 1197, ze zm.), rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 18 kwietnia 2008 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu postępowania w sprawach rozliczenia składek, do których poboru jest zobowiązany Zakład Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2008 r., nr 78, poz. 465, zm. Dz. U. z 2009 r., nr 144, poz. 11).

Biegły doprecyzował również, że wystawca deklaracji jest ograniczony tylko minimalną wysokością podstawy i sam decyduje, jaką wartość wpisuje, zaś przepisy prawa jak już podniesiono powyżej nie dopuszczają możliwości dokonywania korekt za wsteczne okresy. Odnosząc się do ogólnikowych zastrzeżeń sformułowanych przez wnioskodawcę, biegły zweryfikował je i uwzględnił w opinii i wskazał, że prawidłowo określona kwota należności wnioskodawcy odpowiada kwocie wynikającej z zaskarżonej decyzji ZUS.

Jednocześnie Sąd ustalił, że jedyne deklaracje z numerami identyfikatorów 40-49 jakie złożył wnioskodawca jako korekty to deklaracje „41” do deklaracji sporządzonych z urzędu przez ZUS „40”. Zostały one jednak złożone po dniu wydania zaskarżonej decyzji, zatem nie miały one ostatecznie żadnego wpływu na ocenę ów decyzji przez Sąd.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., oddalił odwołanie wnioskodawcy.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z § 9 ust 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2018 r., poz. 265)